

d) Bakonjski Gozd, v Predalih, Zlodejev Graben, Česki Les i. t. d. so posebna (lastna) imena gozdov.

(Pravilo. — Naloga. —)

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Sežanskega okraja. V lanskih listih »Učiteljskega Tovariša«, javili so kranjski sosednji učitelji vršeče se obravnave c. kr. okrajnih učiteljskih konferencij, gledé realističnega pouka na ljudskih šolah; a ker iz Primorskega nij bilo čitati zadevnih okrajnih učiteljskih konferencij i ukrepov — naj navedem sosednjim kolegom v primerjatev od visocega c. kr. deželnega goriškega šolskega sveta za Primorje z odlokom z 21. avgusta 1885. l. št. 749 poterjeno učno snov iz realij za enorazredne ljudske šole, evo tedaj:

z e m l j e p i s j e

za II. skupino I. oddelek; 4. in 5. šolsko leto.

1. Šolska soba.

Strani sobe: desna, leva, sprednja, zadnja, spodej, zgorej, navpik, vodoravno, poševno. — Lega reč v sobi druga proti drugi in proti učencem. — Merjenje sobe. — Orijentiranje. — Obris sobe z durmi, okni, rečmi v sobi se nahajajočimi.

2. Šolsko poslopje.

Prostori v poslopji: veža, klet, drvarnica, stopnice i. dr. gornji prostori, nadstropje, podstrešje. — Orijentiranje. — Obris znotranjih prostorov, poslopja pri tleh. — Kratka zgodovina šole.

3. Okolica šole:

Šolsko poslopje od zunanje strani, šolski dvor, šolski vrt, njih lega proti šoli. — Reči na dvoru in vrtu. — Meje šolskega prostora. — Štiri strani sveta, solnce, luna, zvezde, dan in noč. (Berilne vaje po II. Berilu: 109. Strani neba, 111. Dan in noč, 113. Letni časi.) — Orijentiranje. — Risanje šolskega poslopja in prostora.

4. Vas, kjer je šola.

Pot od šolskega poslopja; sprehod po tem potu in drugih v duhu. — Ulice, hiše, skednji, hlevi na desno in levo ulice, poti. — Luža, mlaka, kal; ribnjak, jezero, morje; otok; čoln, ladija (v podobni); studenec ali vir, vrelec, potok, hudournik, reka, veletok, tek; struga, breg, izliv; brv, most. (Berilna vaja po II. Berilu 135. Reka, veletok, morje.) — Imenovanje bolj znamenitih hiš v vasi: cerkev (župna cerkev, podružnica), šola, župna hiša, občinska hiša i. dr. — Orijentiranje. — Kraj, samota, selo, vas, trg, mesto. — Stan ljudi. (Berilni vaji po II. Berilu: 137. Mesto, trg, vas. — 138. Stanovi.) Risanje priprostega načrta šolskega kraja.

5. Bližnja okolica šolske vasi, bližnji kraji:

Steza, kolovoz, občinski pot, cesta (skladovna, državna, železna), bližnja postaja. — Vrt, njiva, vinograd, polje, trata, osredek, senožet, travnik, pašnik, log, gozd.

6. Izlet na bližnji hrib:

Opazovanje tal: kamnita, peščena, ilovnata, obdelana, rodovitna, močvirnata tla. — Hrib, holmec; vznožje, rebro (obok), vrh, klanec. — S hriba imenovati znane hiše v domači vasi, bližnje vidne vasi, hribove. — Dolina, nižava, planjava, hribovje, gora in gorovje, planine, obzorje. — Orijentiranje.

7. Družba ljudi in oblastnije:

Družina: gospodar, gospodinja, hlapec, dekla. — Katastralna občina: gospodarski svet, načelnik, odborniki, poljski čuvaj. — Imenovanje katastralnih občin, iz katerih dohajajo otroci v šolo, z dotičnimi vasmii vred. — Meje občine. — Šolska občina: krajni šolski svet, predsednik, opravila krajnega šolskega sveta. — Županja: župan, podžupan, županstvo, starašine, starašinstvo, tajnik, občinski obhodnik. — Meje županije. — Pridelki. — Duhovska oblastnija, dekan, župnik, duhovni pomočnik, učitelj veronauka. (Berilna vaja po II. Berilu: 139. Občina.) Risanje domače županije z vasmii in cestami. — Cestni odbor.

8. Imenovanje sosednih županij:

Znamenitosti v njih se nahajajoče n. pr. pošta, žendarmerija, finančni urad i. dr. — Pridelki. — Tla. — Izlet na hrib, od koder se vidijo sosednje županije in vasi. — Orijentiranje.

9. Domači sodnijski okraj:

Sodnija in nje opravila, sodnik in dr. uradniki, davčni urad. — Imenovanje večih krajev v okrajih — in znamenitosti: škocijanska, lokavska jama (kapniki), voda Reka, tabori i. dr. — Risanje sodnijskega okraja z večjimi kraji in cestami.

10. Drugi sodnijski okraj v glavarstvu:

Imenovanje večih krajev in znamenitosti v njih, pridelki, tla. — Risanje.

11. Okrajno glavarstvo:

Okrajni glavar, okrajni šolski svet, meje. (Berilna vaja po II. Berilu: 140. Okraj.) — Orientiranje. — Risanje.

12. Prehod na zemljevid:

Pomen znamenj, ločitev strani neba, opazovati kraje. — Orientiranje na zemljevidu.

13. Poknežena grofija Goriško in Gradiščansko.

Razvrstitev v politične okraje (okrajna glavarstva), teh v sodnijske okraje. — Imenovati več kraje s znamenitostmi. — Pojasnjevanje na zemljevidu. — Orientiranje. — Deželni grb.

14. Trst z okolico. — Istra.

Najvažnije in kratko o teh. (Berilne vaje po II. Berilu: 141. Dežela. — 149. Kras.)
(Konec prih.)

Iz Litijskega okraja. Letošnja okrajna učiteljska konferencija bude v sredo v 28. dan aprila t. l. v Litijski šoli z naslednjim vzporedom: 1. Ko predsednik sejo otvori, volita se dva zapisnikarja. 2. Opazovanja c. kr. okrajnega šolskega nadzornika pri nadzorovanji. 3. Kako bi bilo najprimerneje v ljudski šoli nazorni pouk z vsemi drugimi predmeti spojiti; poroča učiteljica gospdč. Antonija Jannochna. 4. Metodična obravnava berilne vaje »Kranjsko« v »Tretjem Berilu«; poroča nadučitelj gosp. Peter Gross. 5. Kako naj se sadjereja na ljudskih šolah teoretično in praktično poučuje? — obravnava učitelj gosp. Ivan Bartl. 6. Samostojni predlogi. 7. Poročilo knjižničnega odseka. 8. Določitev knjig, katere se naj nakupijo v okrajno knjigarno. 9. Določitev učnih knjig za prihodno šolsko leto. 10. Volitev v stalni odbor in 11. v knjižnični odsek.

Z Vinice. (Zahvala.) Slavni odbor »Matiče Slovenske« v Ljubljani blagovolil je podariti tukajšnji ljudski šoli 37 knjig raznega zapopadka. Za ta blagi dar, se podpisana slavnemu odboru pristrčno zahvalujeta. »Bog stoterno povrni!«

Jurij König,
predsednik kraj. šolsk. sveta.

France Ks. Trost,
nadučitelj.

Iz Studenega. Slavno društvo »Narodna Šola« je zopet letos, kakor prej več let, za malo vsoto poslanega denarja doposlalo mnogo različnega šolskega blaga. V imenu ubožne tukajšnje šolske mladine se temu prekornemu društvu iskreno zahvaljuje

Štef. Francel,
učitelj.

Iz Ljubljane. K preizkušnji učiteljske sposobnosti meseca aprila t. l. je prišlo 13 učiteljev in 12 učiteljic — vseh tedaj 25, — Iz mej učiteljev je eden dobil spričevalo II., deset učiteljev spričevalo III. vrste, dva učitelja pa spričevalo IV. vrste, in sicer pet je sposobnih za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom, trije za ljudske šole s slovenskim, trije pa za ljudske šole z nemškim učnim jezikom. — Iz mej učiteljic sta dve dobili spričevalo I. vrste, osem spričevalo II., dve pa spričevalo III. vrste, in sicer devet je sposobnih za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom, tri pa so sposobne za ljudske šole samo z nemškim učnim jezikom.

— Njih veličanstvo presvetli cesar je za zgrádo nove šole v Dolenji Hrušici pri Ljubljani daroval 150 gld.

— »Štiri velikonočne pesmi in pesem za poroko« (z dvema napevovoma za mešani in moški zbor) je zložil in na svetlo dal g. Ign. Hladnik (op. 4.) Priporočamo jih kot primerne pirhe za velikonočne praznike. Dobivajo se v katoliški bukvarni po 50 kr. (po pošti 52 kr.). Čisti dohodek je namenjen »študentovski kuhinji« v Ljubljani.

— »Človek, v pogledu na njegovo telo in dušo«, ponatis iz »Učit. Tov.«, izšel je ravnokar. Učencem in učiteljem koristna knjiga se dobiva pri pisatelju in založniku, g. J. Lebanu, učitelju v Avberu (P. St. Daniel via Sesana, Küstenland) po 45 kr. iztis; po pošti 50 kr. Ker se je le malo iztisov priredilo, naj se požuri, kdor hoče imeti to knjigo!